

אֶשֶׁה זֶה וְחִלְלָהּ לֹא יִקְחוּ. ואמרו בגמרא לעיל (סא) שגם גיורת
 נחשבת לזונה ואסורה לכהן. נחלקו תנאים במשנה בקידושין (עו).
 בכשרות בת גרים לכהונה. כלומר האם פסול גיורת לכהונה עובר
 גם לבת של הגר והגיורת. רבי יהודה סובר שכהן מותר רק באשה
 שגם אביה וגם אמה הם מישראל. ורבי יוסי סובר שבת גרים
 כשירה לכהונה.
 הגמרא דנה בבת להורים גרים שהם גם פסולי קהל. האם היא
 כשירה לכהונה: אָמַר עוֹלָא אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, בַּת גֵּר עֲמוּנִי כְּשֵׁרָה
 לְכַהֲנֵת. הגמרא סברה שמדובר בבת של עמוני ועמונית
 שהתגיירו, והורתה ולידתה היו בקדושה. אָמַר רַבָּא בְּרִי עוֹלָא
 לְעוֹלָא, כְּמָאן – כְּמִי מִתְנַתְּנִים. רבי יהודה ורבי יוסי שהובאו לעיל,
 אמר רבי יוחנן את דינו. אִי בְּרַבִּי יוֹחָנָן, הָא אָמַר בַּת גֵּר זָכָר אִף
 שאמה ישראלית, הרי היא כַּבֵּת חָלָל זָכָר ופסולה לכהונה,
 ולשיטתו הוא הדין שבת גר עמוני פסולה לכהונה. וְאִי בְּרַבִּי יוֹסִי,
 פְּשִׁיטָא שבת גר עמוני כשירה לכהונה, דְּהָא אָמַר שֶׁאִי גֵר שְׂנֵאָא
 גִּיּוֹרְתָא בְּתוּ כְּשֵׁרָה לְכַהֲנֵת, ובמה שונה בתו של גר עמוני, ומה
 חידש רבי יוחנן. מוסיפה הגמרא: וְכִי תִּמְנָא שְׂרָבִי יוֹסִי לֹא דִּיבֵר
 אלא כְּהֵנָּה – באותם גרים דְּרָאוּן לְבָא בְּקָהֶל, אֲכָל הָאִי בַת גֵּר עֲמוּנִי
 דְּאִין אֲבִיהָ רָאוּי לְבָא בְּקָהֶל, לֹא הִכְשִׁיר רַבִּי יוֹסִי, ומחדש רבי יוחנן
 שאף היא כשירה. שואלת הגמרא: מָנָא לִיָּה לְרַבִּי יוֹחָנָן חִילּוּק זֶה,
 כלומר מדוע שיעלה על דעתנו לחלק ולומר שבת גר עמוני
 פסולה יותר משאר בנות גרים לפי שאביה פסול לקהל, הלא
 נקבות עמון מותרות.
 משיבה הגמרא: דְּלִיָּהּ מִכְּהֵן גְּדוֹל בְּאַלְמְנָה, שמאחר שאינו ראוי
 בה, בתו חללה ופסולה לכהונה, הוא הדין לבת גר עמוני, הואיל
 ואביה אינו ראוי לבוא בקהל. בתו פסולה לכהונה. דוחה הגמרא:
 מַה לְכַהֵן גְּדוֹל בְּאַלְמְנָה שֶׁכֵּן בִּיאָתוֹ בְּעֵבֶרְהָ, ולכן בתו פסולה
 תאמר בעמוני שנשא עמונית שאין ביאתו בעבירה ויתכן שבתו
 כשירה לכהונה. משיבה הגמרא: חָלָל זָכָר יוֹכִיחַ, שהוא מותר בבת
 ישראל ואין ביאתו בה בעבירה, ומכל מקום בתו פסולה לכהונה.
 דוחה הגמרא: מַה לְחָלָל שֶׁכֵּן יִצְיָרְתוֹ בְּעֵבֶרְהָ, שביאת אביו ואמו
 בעבירה ועל כן בתו פסולה, תאמר בבת גר עמוני שאין יצירת
 אביה בעבירה. משיבה הגמרא: כְּהֵן גְּדוֹל יוֹכִיחַ, שאף על פי שאין
 יצירתו בעבירה בתו מאלמנה פסולה, וְהוּא הָדִין – ומעתה יש
 ללמוד משניהם, שהרי לֹא רָאִי זֶה בְּרָאִי זֶה, וְלֹא זֶה בְּרָאִי זֶה –
 אין חומרת חלל כחומרת כהן גדול באלמנה שביאתו בעבירה,
 ואין חומרת כהן גדול באלמנה כחומרת חלל שיצירתו בעבירה,
 ומכל מקום הַצֵּד הַשְּׁנוֹה שֶׁכֵּהָן, שְׂאִינוּ בְּרוּכִים קָהֶל – שכל אחד מהם
 אינו כשאר רוב ישראל אלא יש בו צד פגום. כהן גדול באלמנה,
 שביאתו בעבירה, וחלל, שיצירתו בעבירה, וּבְתוּ פְסוּלָה לְכַהֲנֵת,
 אִף כָּאֵן בְּגֵר עֲמוּנִי שְׂאִינוּ בְּרוּכִים קָהֶל שהרי אינו ראוי לבא בקהל,
 וּבְתוּ פְסוּלָה לְכַהֲנֵת. דוחה הגמרא: מַה לְהַצֵּד הַשְּׁנוֹה שֶׁכֵּהָן שֶׁכֵּן יִשׁ
 כְּהֵן צִד עֲבִירָה, בת כהן גדול יצירתה בעבירה, ובת חלל יצירת
 אביה בעבירה, תאמר בבת עמוני שאין עבירה לא ביצירתה ולא
 ביצירת אביה, ופשיטא שהיא כשירה לכהונה, וחזרת הקושיא
 מה חידש רבי יוחנן.
 מתרצת הגמרא: אמר רבא בר עולא לעולא, דְּלָמָא (וְדָא) בְּעֲמוּנִי
 שְׂנֵאָא בַת יִשְׂרָאֵל קְאָמְרַת בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן, שֶׁאִי עַל זֶב דִּבְיָאָתוֹ
 בְּעֵבֶרְהָ, שהרי אינו ראוי לבא בקהל, ובת ישראל פסולה לכהונה
 מדין זונה, מכל מקום בַּת כְּשֵׁרָה לְכַהֲנֵת. אָמַר לִיָּה עוֹלָא לרבא
 בר עולא, אֵין – אֲכַן זו היתה כוונת רבי יוחנן, דְּכִי אָתָּא – כיוון
 בא בְּרַבִּין מֵאֲרֵץ יִשְׂרָאֵל לִבְבַל אָמַר בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן, בַּת גֵּר עֲמוּנִי וְכַת
 מְצִירִי שְׁנֵי שִׁנְשָׁאוּ יִשְׂרָאֵלִית וּבִיאָתָם בְּעֵבֶרְהָ, רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר כְּשֵׁרָה
 לְכַהֲנֵת, וְרִישׁ לְקִישׁ אָמַר פְּסוּלָה לְכַהֲנֵת. מפרשת הגמרא: רִישׁ
 לְקִישׁ אָמַר פְּסוּלָה, משום דְּלִיָּהּ לֹא מִכְּהֵן גְּדוֹל בְּאַלְמְנָה, שכשם
 שבת כהן גדול מאלמנה פסולה משום שביאתו בעבירה, גם אלו
 שביאתם בעבירה, בתם פסולה לכהונה. וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר כְּשֵׁרָה,

אֶשֶׁה לָהּ דוֹאגְ כֹּל הֵנִי קוֹשִׁייתָא – כל אותן קושיות שהקשה
 לאבנר, ואִישְׁתִּיקוּ, שלא ידעו להשיב לו. בְּעִי לְאַכְרִיזוּ עֲלֵיהּ – בקש
 דוֹאגְ לְהַכְרִיז עַל דוֹד שְׁהוּא פְסוּל קָהֶל, מִיָּד נִמְנַע הַדְּבַר, שנאמר
 (שמואל ב' יז כה) וְעִמְשָׂא בֶן אִישׁ וְשֵׁמוֹ יִתְרָא הַיִּשְׂרָאֵלִי אֲשֶׁר בָּא אֶל
 אֲבִיגַיִל בַּת נָחֵשׁ, וּבְתִיב (דברי הימים א' ב' יז) וְאֲבִיגַיִל יָלְדָה אֶת עִמְשָׂא
 וְאֲבִי עִמְשָׂא יִתְרֵי הַיִּשְׁמְעֵאלִי, מדוע כאן מכונה יתרא 'ישמעאלי'.
 אָמַר רַבָּא, מִלְּמַד שְׁחֵרֵב חֲרִיבֵי בִישְׁמַעְיָאֵל וְאִמֶּר, כֹּל מִי שְׂאִינוּ שׁוֹמְעֵי
 חֻלְקָה זו יִדְקָר בְּחֵרֵב, כִּד מְקוֹבְלֵי מִבֵּית דִּינוֹ שֶׁל שְׁמוּאֵל הַקָּדוֹם,
 עֲמוּנִי' וְלֹא עֲמוּנִית 'מוֹאֲבִי' וְלֹא מוֹאֲבִית, ודוד כשר לבא בקהל.
 מקשה הגמרא: וְכִי מְהִינֵן יִתְרָא לומר שכן ההלכה, וְהָאִמֶּר רַבִּי
 אָמַר אָמַר רַבִּי, כֹּל תַּלְמִידֵי חֲכָם שְׁמוּרָה חֻלְקָה וְכָא, אִם קוֹרֵם מַעֲשֵׂה
 אֲמָרָה, כלומר ששנה ההלכה לתלמידיו בבית המדרש בשם רבו
 קודם שבא מעשה בענין זה לפניו, שׁוֹמְעִין לוֹ, וְאִם לֹא, דְּהִינּוּ
 שבא מעשה לפניו ואז הורה ההלכה, כְּמוּ בְעִינֵינוּ שֶׁל דוֹד שִׁיתְרָא
 הורה הלכה אחר שרצו לפסולה, אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ שְׁמָא מִחֻמַּת
 הַמַּעֲשֵׂה הָבָא לִפְנֵינוּ הוֹרָה כֵּךְ. מתרצת הגמרא: שְׂאִינִי הָכָא דְּהָא
 שְׁמוּאֵל וּבִית דִּינוֹ קִיָּם, והוראה זו היא דבר שעשוי להתגלות, ואין
 אדם משקרב.
 הגמרא חזרת לתרץ את קושיית דוֹאגְ: מִכָּל מְקוֹם קָשִׁיא מְדוּעַ לֹא
 נִאֲסְרוּ נִקְבוֹת עֲמוּנָן וּמוֹאֲבִי, הלא היה להשיב לקדם לקראת הנשים.
 מתרצת הגמרא: הָכָא תְרַגְמוּ – בבבל תירצו על פי הפסוק (תהלים
 מה יד) כֹּל בְּבוּדָה בַת מֶלֶךְ פְּנִימָה, כלומר אין דרכה של אשה
 לצאת, ואין להעניש את נשי עמון ומואב על שלא באו לקראת
 נשי ישראל. בְּמַעֲרָבָא אָמַרִי – בארץ ישראל הביאו פסוק אחר,
 וְאִיתִימָא – ויש אומרים כן בשם רַבִּי יוֹחָנָן, אָמַר קְרָא (בראשית יח ט)
 וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אֵיךְ הָיָה אֲשֶׁתְּךָ וְגו' וַיֹּאמֶר הִנֵּה בְּאֵהֶל, שאין דרכה
 של אשה לצאת מביתה.
 הגמרא מביאה מחלוקת תנאים מהדין נלמד שנשי עמון ומואב לא
 נאסרו: כְּתַנָּא, שִׁנְיָנוּ בְּבִרְיִיתָא, עֲמוּנִי' וְלֹא עֲמוּנִית 'מוֹאֲבִי' וְלֹא
 מוֹאֲבִית, דְּכִי רַבִּי יוֹחָנָן. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, נִאֲמַר בַּפְּסוּק 'עַל דְּבַר
 אֲשֶׁר לֹא קִדְּמוּ אֹתָכֶם בְּלֶחֶם וּבִמְיָם', לכן הורחקו מעם ישראל, והרי
 דְּרָבִי שֶׁל אִישׁ לְקִדְּם וכו' ואין דרכה של אשה לקדם, לכן הנשים
 לא הורחקו.
 הגמרא דורשת פסוקי תהלים העוסקים בענין התרת דוד לבא
 בקהל: דְּרִשׁ רַבָּא, מֵאִי דְבְתִיב (תהלים קטו טז) שְׁתַּחֲתֵּת לְמוֹסְרִי, אָמַר
 דוֹד לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, שְׁנֵי מוֹסְרוֹת – רִצְעוֹת
 שְׁהִיוּ עָלַי, שְׁתַּחֲתֵּם – התרת אותן כשהתרת נקבות עמון ומואב,
 רוּת הַמּוֹאֲבִיתָה שִׁמְמָנָה יֵצֵא דוֹד, וְנִעְשָׂה הָעֲמוּנִית אֵשֶׁת שְׁלֹמֹה וְאִמּוֹ
 שֶׁל רַחֲבֵעַם שִׁמְמָנָה יֵצֵאוּ מַלְכֵי בֵּית דוֹד.
 ועוד דְּרִשׁ רַבָּא, מֵאִי דְבְתִיב (שם מ ו) רְבוֹת עֲשִׂיתָ אֶתָּה ה' אֱלֹהֵי
 נִפְלְאוֹתֶיךָ וּמַחֲשָׁבוֹתֶיךָ אֱלֹהֵינוּ, 'אֵל' לֹא נִאֲמַר, אֵלָא 'אֱלֹהֵינוּ', לשון
 רבים, מִלְּמַד שְׁהִיָּה רַחֲבֵעַם יוֹשֵׁב בְּחִיקוֹ שֶׁל דוֹד, אָמַר לוֹ דוֹד, עָלִי
 וְעִלִּיךְ נִאֲמָרוּ שְׁנֵי מַקְרָאוֹת חָלָל, 'לֹא יָבֹא עֲמוּנִי וּמוֹאֲבִי בְּקָהֶל ה'',
 וְעַל דְּבַר אֲשֶׁר לֹא קִדְּמוּ אֶת בְּלָחֶם וּבִמְיָם' שִׁמְדָן נִלְמַד הִיתֵר
 הַנִּקְבּוֹת. וְהוּא שְׁאִמֵּר דוֹד 'נִפְלְאוֹתֶיךָ וּמַחֲשָׁבוֹתֶיךָ אֱלֹהֵינוּ', עָלֵי וְעַל
 רַחֲבֵעַם בֶּן בְּנֵי חֲשֵׁבֶת לְטוֹבָה כְּשֶׁהִתְרַת אֶת הַנִּקְבּוֹת.
 ועוד דְּרִשׁ רַבָּא, מֵאִי דְבְתִיב (שם מ ח) וְאִי אֲמַרְתִּי הִנֵּה בָּאתִי בְּמִנְלָת
 סֹפֶר כְּתוּב עָלַי, אָמַר דוֹד, אֲנִי אֲמַרְתִּי בִשְׁעָה שֶׁנִּמְשַׁחְתִּי לְמֶלֶךְ,
 שְׁעָתָה בָּאתִי לְגִדּוּלָה, וְרַק עֲתָה פִּסְקוּ לִי מִשְׁמִימִים גִּדּוּלָה זו, וְלֹא
 יִדְעִיתִי שְׁמִינְגִילָת סֹפֶר כְּתוּב עָלַי – שִׁכְבֵּר מִימֵי אֲבִרָהֶם נִכְתָּב עָלֵי
 בַּתוֹרָה שְׁאִזְכֹּרָה לְגִדּוּלָה זו. וּמִפְרֵשׁ רַבָּא: הָתָם כְּתִיב (בראשית יט טז)
 בְּעִנֵּן הִצַּלְתָּ לֹוט וּבְנֹתָיו (שִׁמְדָן יֵצֵאוּ עֲמוּנָן וּמוֹאֲבִי) מִסְדוּם, 'קוּם
 קַח אֶת אֲשֶׁתְּךָ וְאֶת שְׁתֵּי בְּתוּרֶיךָ הַנִּמְצָאוֹת', וְהָכָא כְּתִיב (תהלים פט כא)
 'מִצָּאתִי דוֹד עֲבָדִי כְּשִׁמְדָן קִישִׁי מִשְׁחָתִי', מִלְּמַד שֶׁלֹּא הִצִּילֵן הַקִּבְיָה
 אלא בזכות מלכות בית דוד העתידה לצאת מהן.
 נאמר בתורה בפרשה העוסקת בנשים האסורות לכהן, (ויקרא כא ז)

יבמות דף עז עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום שבת קודש) קפג

60 זו מחוץ לבית המדרש, לפי שאינה נכונה. מאי דאמרת שאינה
 61 עמונית בשורה לקהל, הלכה נכונה היא, שכך שנינו, עמוני ולא
 62 עמונית. וכן מה שאמרת שבנה מעמוני פסול, גם זו הלכה נכונה,
 63 דהא עמוני הוא כאביו. אך מה שאמרת, וכתה מעמוני בשורה, למאי
 64 – לענין מה היא כשירה, אילימא לבא בקהל, מה החידוש בדבר,
 65 השתא אמה שלא נולדה בקדושה אמרת שבשורה לבא בקהל, היא
 66 שנולדה בקדושה מיפני, הלא פשיטא שכשירה. אלא ודאי כוונת
 67 הברייתא שהיא כשירה לכהונה. ועל כך היא שונה, בנה דברים
 68 אמורים, בעמוני ועמונית שנתגירו ונולדה להם בת שאין ציורתה
 69 בעבירה והיא גיורת מכנה, אבל בתה מעמוני פסולה לכהונה.
 70 ועתה יש לברר, מאי בנה מעמוני, אילימא בת עמוני שנסא עמונית,
 71 הלא היינו גיורת מכה ששנינו ברישא שהיא כשירה לכהונה. אלא
 72 ודאי שבסיפא מדובר בבת עמוני שנסא בת ישראל, והיא פסולה
 73 לכהונה משום שביאתו בעבירה. על כך אמר ליה רבי יוחנן לרבי
 74 זכאי, פוק תני לברא, שכן בת זו גם כשירה לכהונה, שהרי אני
 75 דורש 'עמיו מעמיו'.
 76 שנינו במשנה: מצרי ואדומי אינן אסורין וכו'. נחלקו התנאים
 77 במשנה בענין מצרית ואדומית, לדעת חכמים קן אסורות עד דור
 78 שלישי, ולדעת רבי שמעון קן מותרות מיד בקל וחומר, ומה עמון
 79 ומואב שאיסורם לעולם נקבותיהם מותרות, מצרים ואדום
 80 שאיסורם רק עד דור שלישי, קל וחומר שנקבותיהם מותרות.
 81 אמרו לו חכמים, אם כך קבלת מרביתך, נקבל, אבל אם מעצמך
 82 אתה דן כך, מקל וחומר, הרי יש עליו פירכא. השיב רבי שמעון,
 83 שמלבד שאין לפרוך הקל וחומר, גם הלכה היא בידו מרביתו
 84 שהן מותרות.
 85 שואלת הגמרא: מאי תשובה – כיצד סברו חכמים לפרוך הקל
 86 וחומר של רבי שמעון. משיבה הגמרא: אמר רבה בר בר חנה אמר
 87 רבי יוחנן, משום דאיכא למימר עריות יוכיחו, שלא אסר בהן הכתוב
 88 אלא עד שלשה דורות, כגון בתו ובת בתו האסורות עליו, ואף על
 89 פי כן אסר זכרים ואחד נקבות אסורים, שבת בתו אסורה עליו כבת
 90 בנו. מוכח שאיסור לשלושה דורות בלבד אינו סיבה להתיר את
 91 הנקבות וכמו כן נאמר לגבי מצרי ואדומי. דוחה הגמרא: מה
 92 לעריות שהן חמורות שכן יש בביאתן חיוב ברת, תאמר במצרי
 93 ואדומי שאין בהם אלא איסור עשה, ואפשר שבהם נקבות
 94 מותרות. משיבה הגמרא: מפור יוכיח שלא רק חיוב ברת הוא סיבה
 95 לאסור את הנקבות, שהרי ממזר אין חיוב ברת בביאתו, וממזרת
 96 אסורה בקהל כממזר, והוא הדין במצרי ואדומי, אף שאין חיוב
 97 ברת בביאתם, יאסרו הנקבות בזכרים. דוחה הגמרא: מה לממזר
 98 שהוא חמור שכן אינו ראוי לבא בקהל לעולם, ולכן נקבות אסורות,
 99 תאמר במצרי ואדומי שדור שלישי מותר לבא בקהל, ולכן יש
 100 מקום להתיר את הנקבות. משיבה הגמרא: עריות יוכיחו שלא רק
 101 פסול קהל לעולם הוא סיבה לאסור את הנקבות, שהרי עריות אינן
 102 פסולי קהל, שהן בשירות לכל ישראל מלבד לקרוביהן, ואסרה
 103 בהן התורה את הנקבות, והוא הדין במצרי ואדומי, אף שאינם
 104 אסורים לעולם, אסרה בהם התורה את הנקבות. וחור הדין – ויש
 105 ללמוד מצרית ואדומית משניהם יחד, מעריות וממזר, שהרי לא
 106 ראי זה בראי זה, אין חומרת עריות כחומרת ממזר, שהרי הן
 107 כשירות לכל ישראל מיד חוץ מן הקרובים, ולא ראי זה בראי זה,
 108 ואין חומרת ממזר כחומרת עריות, שהרי אין ברת בביאתו, ומכל
 109 מקום הצד השווה שבהן, שפסוליהן, ואחד זכרים ואחד נקבות בכלל
 110 האיסור, אף אי אביא מצרי ומצרית שיהיו אסורין אחד זכרים ואחד
 111 נקבות. זו פירכת חכמים לקל וחומר דרבי שמעון.
 112 דוחה הגמרא את הלימוד בצד השווה: מה להצד השווה שבהן –
 113 בעריות וממזר, שכן יש בהן צד ברת, בעריות יש חיוב ברת
 114 בביאתו, וממזר אף שאין ברת בביאתו, מכל מקום יש ברת
 115 ביצירתו, שהרי נולד מאשה שאסורה לאביו בברת, ומשום כך
 116 מחמירים עליהם שנקבותיהם אסורות, תאמר במצרי ואדומי שאין
 117 בהם צד ברת כלל. משיבה הגמרא: ורבנן, מחלל דתיכפי עשה וברבי
 118 אילעזר בן עקיב – פירכת חכמים, מעריות ומכאן שנשא אשה

המשך בעמוד קצג

1 דתני רבי זכאי קמיה דרבי יוחנן, נאמר על כהן גדול (ויקרא כא יד) כי
 2 אם בתולה מעמיו יקח אשה, מתיבתא 'מעמיו' יש להביא ו-לרבות
 3 גיורת מכה – מהבסיס שלה, כלומר שאביה ואמה גרים מעם אחד
 4 ומותרים זה בזה, והיא נולדה בקדושה, שהיא בשורה לכהונה. אבל
 5 בת גר עמוני מישראלית שאינה 'גיורת מכנה' שכן ביאת אביה
 6 ואמה בעבירה, פסולה לכהונה. ואמר ליה רבי יוחנן לרבי זכאי, אני
 7 שונה 'עמיו מעמיו' – התורה היתה יכולה לכתוב 'בתולת עמיו
 8 יקח', וכתבה 'בתולה מעמיו' שמשמע אפילו בתולה שהיא קצת
 9 מעמיו וקצת מעם אחר, להביא בתולה הכאה משני עממין שכשירה
 10 לכהונה. ואמר, רבי זכאי, אמרת שרק גיורת מכה שאביה ואמה
 11 מעם אחד כשירה לכהונה, ותו לא.
 12 הגמרא מבארת כיצד ניתן ללמוד מדברי רבי יוחנן בתשובתו לרבי
 13 זכאי, שלדעתו הפסוק בא להתיר בת עמוני שנשא ישראלית.
 14 מבררת הגמרא: מאי – מה הכוונה בתולה הבאה משני עממין,
 15 אילימא – אם נאמר שהכוונה לבת שנולדה לגר עמוני שנסא
 16 עמונית, ומאי – ומדוע היא נחשבת לבאה משני עממין, משום
 17 דברים אסורין לבא בקהל ונקבות מותרות. אין לפרש כך, שאם כן
 18 היינו גיורת מכה, שגם רבי זכאי הכשיר אותה, שהרי גם האב וגם
 19 האם גיורים ומותרים זה בזה, ורבי יוחנן הרי בא להכשיר יותר
 20 מרבי זכאי. אלא על כרחך רבי יוחנן דיבר בעמוני שנסא בת ישראל
 21 שהם שני עממין, שבתם כשירה לכהונה אף שביאתו בעבירה.
 22 ואיכא דאמרי, שבפירוש אמר ליה רבי יוחנן לרבי זכאי, אני שונה
 23 'עמיו מעמיו', להביא בתולה הכאה משני עממין, דהיינו מגר שנשא
 24 ישראלית, ואותו גר הוא מעם שיש בו שני עממין, והיינו עמון
 25 שהזכרים אסורים בקהל והנקבות מותרות. ואמר אמרת שרק גיורת
 26 מכה שאביה ואמה גרים, כשירה לכהונה, ותו לא.
 27 מקשה הגמרא על האיכא דאמרי: ולמה לישא – לפי האיכא
 28 דאמרי שרבי יוחנן שנה בפירוש שהריבוי לא ריבה אלא בת גר
 29 עמוני וישראלית, שהרי הוא דורש 'מעמיו' מעם שיש בו שני
 30 עממין, אם כן בת מצרי שני מישראלית שביאתו בעבירה, דכשירה
 31 לכהונה מנא ליה לרבי יוחנן. וכי תימא דיליף מעמוני שנסא בת
 32 ישראל שבתו כשירה לכהונה. יש לפרוך, מה לעמוני שנסא בת
 33 ישראל, שהקל הכתוב בעמון, שכן נקבות עמוניות מותרות מיד,
 34 תאמר במצרי שני, שהחמיר הכתוב במצרים, לאסור הנקבות
 35 בזכרים עד דור שלישי.
 36 משיבה הגמרא: מצרי שני שנסא מצרית שניה יוכיח שהצד חמור
 37 שיש במצרי שני אינו גורם לפסול בתו לכהונה, שהרי בתם שהיא
 38 מצרית שלישית כשירה לכהונה, על אף הצד חמור שיש בהם,
 39 ואם כן הוא הדין לבת מצרי שני שנשא ישראלית, הואיל והיא
 40 מצרית שלישית, כשירה לכהונה. דוחה הגמרא: מה למצרי שני
 41 שנסא מצרית שניה שכן אין ביאתו בעבירה ומשום כך בתו כשירה
 42 לכהונה, תאמר במצרי שני שנשא בת ישראל שביאתו בעבירה,
 43 ומנין שבתו כשירה לכהונה. משיבה הגמרא: עמוני שנסא בת
 44 ישראל יוכיח שעל אף שביאתו בעבירה, בתו כשירה לכהונה. וחור
 45 הדין וכו' לא ראי זה (מצרי ומצרית שניים) כראי זה (עמוני שנשא
 46 ישראלית), הצד השווה בשניהם, שאינם כשאר רוב ישראל שהרי
 47 יש בהם צד פגום, ומכל מקום בתם כשירה לכהונה, אף אני אביא
 48 מצרי שני שנשא ישראלית, אף שיש בו צד פגום שביאתו בעבירה,
 49 מכל מקום בתו כשירה לכהונה.
 50 אמר רב יוסה, היינו דשמענא ליה לרב יהודה דאמר 'עמיו מעמיו',
 51 ולא דענא מאי קאמר – מה דרש מדרשה זו. ועתה הבנתי שכוונתו
 52 לדרשת רבי יוחנן שהכשיר בת גר עמוני שנשא בת ישראל
 53 לכהונה מדרשה זו.
 54 יש שאמרו שרבי זכאי שנה ברייתא אחרת לפני רבי יוחנן: כי אתא
 55 רב שמואל בר יהודה אמר, הרי תנא רבי זכאי קמיה דרבי יוחנן,
 56 אשה עמונית שנתגירה בשורה לקהל. בנה מעמוני פסול לקהל,
 57 וכתה מעמוני, בשורה, בנה דברים אמורים שבתה כשירה, בעמוני
 58 ועמונית שנתגירו ובתם נולדה בקדושה, אבל בתה מעמוני פסולה.
 59 אמר ליה רבי יוחנן לרבי זכאי, פוק תני לברא – צא ושנה ברייתא

1 האסורה עליו באיסור עשה, וכשיטת רבי אליעזר בן יעקב הסובר
 2 שבן הנולד מהם הוא חלל. וכך פורכים חכמים את הקל וחומר של
 3 רבי שמעון, עריות יוכיחו שאיסורם רק לשלושה דורות כגון בת
 4 בתו, ואין חילוק בין זכרים ונקבות, והיינו שבת הבת אסורה כמו
 5 בת הבן. ואם תשיב, מה לעריות שיש כרת בביאתן. יש לומר, חלל
 6 מחייבי עשה יוכיח שאין בו כרת, והבת נעשית חללה. ואם תשיב,
 7 מה לחלל שיצירתו בעבירה. יש לומר, עריות יוכיחו שאין יצירתן
 8 בעבירה, ובת בתו אסורה כמו בת בנו.
 9 הגמרא מבארת את תשובת רבי שמעון לפירכת חכמים, 'לא כי
 10 הלכה אני אומר'. מבררת הגמרא: ומאי – מה כוונת רבי שמעון
 11 באומרו 'לא כי', שמשמע שאין פירכת חכמים פירכא. ה"ל קאמר
 12 להו רבי שמעון לחכמים, לדידי – לשיטתי, אין כאן פירכא, משום
 13 שלא סבירא לי דרבי אליעזר בן יעקב, ואני סובר שאין חלל מחייבי
 14 עשה, אך גם לדידכו – לשיטתכם דסבירא לכו דרבי אליעזר בן
 15 יעקב שיש חלל מחייבי עשה והקל וחומר נפרך, מכל מקום הלכה
 16 אני אומר – כך קיבלתי מרבתי שמצרית ואדומית לא נאסרו.
 17 הגמרא מביאה ברייתא: תניא, אמר להן רבי שמעון, הלכה אני

18 אומר שמצרית ואדומית לא נאסרו, ועוד, מקרא מסייעני לדין זה.
 19 שנאמר במצרי ואדומי (דברים כג ט) 'בנים אשר יולדו להם דור
 20 שלישי יבא להם בקהל ה', ויש לדייק שדווקא בנים נאסרו ולא
 21 בנות.
 22 הגמרא מביאה ברייתא נוספת בענין זה: תנו רבנן, בנים של מצרי
 23 ואדומי נאסרו ולא בנות, דברי רבי שמעון. אמר רבי יהודה, הרי הוא
 24 אומר 'בנים אשר יולדו להם דור שלישי יבא להם בקהל ה'', הפתוב
 25 תלאן בלידה – הפסוק תלה את האיסור בכל הנולדים למצרי
 26 ואדומי, ואף נקבות בכלל. אמר רבי יוחנן, אי לא דאמר רבי יהודה
 27 הפתוב תלאן בלידה, כלומר אם רבי יהודה לא היה מוצא פסוק
 28 לאסור מצרית ואדומית, והיה מודה לרבי שמעון שהן מותרות, לא
 29 מצא ידיו ורגליו בבית המדרש – לא היה יכול לעמוד בדבריו
 30 ולתרץ מה שהיה קשה עליו. פיון דאמר מר [רבי יהודה] בקידושין
 31 (עג.) שקהל גרים איקרי קהל, ואסור להם להתחתן עם פסולי קהל,
 32 אם נקבות מצרים ואדום מותרות מיד, הרי הן בכלל קהל, ונמצא
 33 שמצרית ראשונה ושניה אסורות למצרי ראשון ושני,